

گفت‌وگویی مشروح فارس با یکی از بانیان مدارس علوم و معارف اسلامی

هدف مدارس علوم و معارف اسلامی، کادرسازی برای جمهوری اسلامی است

خبرگزاری فارس: حسین دانی، مدیر دبیرستان «شامن الانمه(ع)» و یکی از بنیان‌گذاران مدارس علوم و معارف اسلامی، با تشریح اهداف، فعالیت‌ها و برنامه‌های این مدارس، یکی از مهم‌ترین اهداف تأسیس آن‌ها را کادرسازی برای نظام جمهوری اسلامی و تربیت مدیران متدین برای مسئولیت‌های کلان می‌داند.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، حسین دانی سال ۱۳۳۶ در تهران و در یک خانواده مذهبی متولد شده است. وی پس از اخذ دیپلم ریاضی وارد حوزه‌های علمیه آیت‌الله مجتهدی، مروی و مدرسه عالی شهید مطهری شد و پس از گذراندن دورس سطح، به تحصیل خارج فقه و اصول پرداخت. دانی سپس به دانشگاه تهران رفت و در رشته مدیریت دولتی دکترا گرفت. وی از سال ۱۳۵۸ به فعالیت‌های علمی پرداخت و به تدریس در دانشگاه‌هایی چون شهید بهشتی و تربیت معلم و آموزش و پرورش مشغول شد. او که اکنون حدود ۳۰ سال است که در آموزش و پرورش فعالیت می‌کند، یکی از بانیان رشته علوم و معارف اسلامی در مقطع دبیرستان به شمار می‌آید. دانی مدتی معاون آموزشی آیت‌الله امامی کاشانی، رییس مدرسه عالی شهید مطهری بوده است و اکنون نیز مشاورت رییس سازمان تبلیغات اسلامی، سیدمهدی خاموشی را بر عهده دارد.

* تأسیس دبیرستان‌های علوم و معارف اسلامی در سال ۶۱

حسین دانی در ابتدای گفت‌وگو با خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، درباره تاریخچه این مدارس اظهار داشت: در سال ۱۳۶۱ هیأت وزیران تصویب کرد که در کنار سه رشته تجربی، ریاضی و علوم انسانی، رشته علوم و معارف اسلامی نیز در دبیرستان‌ها تأسیس شود و از سوی وزارت آموزش و پرورش به رسمیت شناخته شود. در همان زمان، مدرسه عالی شهید مطهری شروع به تأسیس این مدارس کرد و بعد مؤسسه صدرا و سپس مؤسسات دیگر فرهنگی به کمک آن آمدند. اکنون مدرسی که رشته علوم و معارف اسلامی را در کشور دارا هستند یا وابسته به مدرسه عالی شهید مطهری هستند، یا صدرا، یا جامعه‌الزهرا قم و جمع آن‌ها به حدود ۷۴ مدرسه می‌رسد.

* ارتقای دانش اسلامی و تربیت دینی دو هدف تأسیس این مدارس است

وی افزود: هدف ما از تأسیس این رشته این است که ما بتوانیم نیروی انسانی متخصص و متدین تربیت کنیم تا بتوانند هم از نظر علمی طوری باشند که در رشته‌های حقوق، الهیات، فلسفه، روانشناسی، مدیریت و رشته‌های دیگر علوم انسانی راهی دانشگاه‌ها شوند و هم از جهت تربیتی طوری باشند که تربیت دینی داشسته باشند تا بتوانند در عبادات و رفتارشان انسانی متدین و دیدن‌دار باشند. بنابراین هدف از تأسیس این رشته اول ارتقای دانش اسلامی و دوم تربیت دینی است.

دانی ادامه داد: ما برای این هدف خود، دروسی را که تخصصی معارف است مثل دروس عربی، اخلاق، احکام، تفسیر قرآن، تاریخ اسلام و علوم قرآنی جزو دروس تخصصی رشته علوم و معارف اسلامی قرار دادیم. دانش‌آموزان دبیرستان‌های علوم و معارف اسلامی، این دروس را می‌خوانند و بعد در کنکور دانشگاه‌ها، زیرمجموعه علوم انسانی امتحان می‌دهند و سپس می‌توانند هر رشته‌ای از علوم انسانی را که دوست دارند انتخاب کنند. اما برای این دانش‌آموزان یک امتیاز ویژه وجود دارد و آن این است که از دو درس فقه و عقاید ۲۰ سوال اضافی در کنکور داده می‌شود تا آن‌ها بتوانند با ضریب سه، این سوالات را جواب دهند و امتیاز ویژه‌ای در کنکور داشته باشند.

مدیر دبیرستان «ثامن الائمه(ع)» درباره تمهیدات این مدارس در زمینه اخلاق دینی دانش‌آموزان گفت: در بخش اخلاق و تربیت دینی نیز سعی می‌کنیم به اهداف مان برسیم. در درجه اول مواد درسی این رشته، تربیت‌کننده دینی دانش‌آموزان است و استادان خوبی را نیز انتخاب کرده‌ایم تا با توجه به محیط و فضای مناسبی که در این مدارس وجود دارد، به تربیت اخلاقی دانش‌آموزان بپردازند و اگر دانش‌آموزی با انگیزه و علاقه به این رشته بیاید و در این محیط قرار بگیرد، می‌تواند به اهداف تربیتی ما برسد.

وی افزود: ما سعی می‌کنیم از فارغ التحصیلان همین مدارس، برای تدریس در این مدارس استفاده کنیم. یعنی کسانی که در مدارس علوم و معارف اسلامی تحصیل کرده‌اند و وارد دانشگاه شده‌اند، با گذراندن دوره‌هایی که برایشان گذاشته‌ایم، می‌توانند در مدرسه به صورت مشاور تربیتی و درسی دانش‌آموزان مشغول فعالیت شوند و اکنون نیز چنین اتفاقی افتاده است و این مسؤولیت را بر عهده تعدادی از فارغ التحصیلان گذاشته‌ایم.

* مقام معظم رهبری تحصیل در این مدارس را توصیه می‌کنند

مدیر مدرسه علوم و معارف اسلامی «ثامن الائمه(ع)» در بخش دیگری از گفت‌وگویی مشروح‌اش با خبرگزاری فارس به نظر امام راحل(ره) درباره این مدارس اشاره کرد و گفت: ما وقتی خدمت حضرت امام(ره) رسیدیم، ایشان فرمودند که طوری برنامه‌هایتان را تنظیم کنید که یک مطهری دیگر را بتوانید در این مجموعه تربیت کنید. همچنین مقام معظم رهبری نیز در دو جا درباره مدارس علوم و معارف اسلامی سخنانی را فرمودند. ایشان

فرمودند که رشته معارف ابتکار خوبی است و آن را توسعه بدهید و فرمودند اگر هر کسی از من سوال کند که فرزندان را در چه مدرسی بگذارد، این مدارس را توصیه می‌کنم.

دانی با بیان این که آفازاده‌های مقام معظم رهبری نیز در مدارس علوم و معارف اسلامی درس خوانده‌اند، اظهار داشت: بار دوم که خدمت مقام معظم رهبری رسیدیم، ایشان فرمودند که سعی کنید در این مدارس حکیمانه بودن دین را تبلیغ کنید و حکیمانه بودن، یعنی به مسائل روز آگاه بودن، استدلالی بودن، فهمیدن و ...

* ۳ هزار دانش‌آموز در ۷۲ مدرسه علوم و معارف اسلامی درس می‌خوانند

دانی درباره آمار تحصیل‌کنندگان این رشته دبیرستانی گفت: در کل کشور حدود ۳ هزار دانش‌آموز در ۷۴ مدرسه، به تحصیل در رشته علوم و معارف اسلامی می‌پردازند. از این تعداد مدارس، ۲۲ مدرسه، به مدرسه عالی شهید مطهری مربوط می‌شود، ۴۴ مدرسه، به مؤسسه صدا و سازمان تبلیغات اسلامی مرتبط است، ۴ مدرسه به جامعه الزهراء قم مربوط می‌شود و بقیه مدارس متعلق به مؤسسات فرهنگی و علمی دیگر مثل پیام غدیر، علی بن موسی الرضا(ع)، دبیرستان ثامن الائمه(ع)، جامعه الصادق(ع)، مکتب الزهراء(س) و کوثر است.

* مدارس علوم و معارف اسلامی، بستری برای تربیت مدیران کلان نظام است

در بخش دیگری از این گفت‌وگو، دانی درباره میزان موفقیت فارغ‌التحصیلان این مدارس گفت: فارغ‌التحصیلان ما یا عموماً مشاور حقوقی هستند یا استاد دانشگاه، و در ایران یا خارج از کشور به سر می‌برند. همه فارغ‌التحصیلان مدارس علوم و معارف اسلامی مشغول کارهای فرهنگی هستند.

وی افزود: اگر این مدارس توسعه پیدا کند، بستر مناسبی برای تربیت مدیران کلان نظام جمهوری اسلامی است. ما باید زمینه را به گونه‌ای فراهم کنیم که حداقل در هر شهری دو دبیرستان علوم و معارف اسلامی وجود داشته باشد؛ یکی دخترانه و دیگری پسرانه. اگر این دانش‌آموزان از تربیت دینی خوبی برخوردار شوند، آنها در شهر خودشان می‌توانند موثر باشند و به صورت غیرمستقیم به بخش مدیریتی کشور تأثیر خواهند گذاشت. البته تاکنون نیز نیروهای خوبی در سطح کلان مدیریتی تربیت شده‌اند و مشغول کارند. خیلی از تحصیل‌کرده‌های ما در سطوح بالای شورای نگهبان، قوه قضاییه و دولت مشغول فعالیت هستند و کارهای اجرایی بسیاری در دست این افراد است و امید می‌رود که در آینده بیشتر شوند و کارهای مدیریتی بسیاری بر عهده این افراد گذاشته شود.

وی درباره برنامه‌ریزی برای توسعه این مدارس گفت: ما به صورت مرتب با وزارت آموزش و پرورش در ارتباط هستیم و اگر آموزش و پرورش با ما همکاری بکند و امکانات به ما بدهد، ما تربیت نیروی انسانی را در این رشته بر عهده می‌گیریم. همچنین با کمک دیگر نهادها و افراد خیر می‌توانیم، این مدارس را توسعه بدهیم و هر جا که لازم باشد این مدرسه را ایجاد کنیم.

داني اضافه كرد: تجربه اين مدارس تاکنون نشان داده است که فارغ التحصيلان ما در کنکور دانشگاهها صد در صد قبولي داده‌اند. در زاهدان از فارغ التحصيلان ما اکنون مدير مدارس هستند. در شهرکرد و يزد هم وضعيت به همين صورت است و اين نشان مي‌دهد که بازده اين مدارس خيلي خوب است. بايد همه، به ويژه دولت، در اين زمينه به ما کمک کنند تا بتوانيم اين مدارس را توسعه بدهيم.

وي افزود: ما با اين ۷۴ مدارس، سالانه حدود ۲۰۰۰ فارغ التحصيل داريم و به همين اندازه هر سال وارد اين دبirstان‌ها مي‌شوند. اگر اين مدارس توسعه پيدا کنند، ميزان فارغ التحصيل و ورودي ما بيشتر خواهد شد. دانش‌آموزان اين رشته در اين چهار سال تحصيل در رشته علوم و معارف اسلامي، حداقل دو سال حوزه را گذرانده‌اند و بعد از فارغ التحصيلي هم مي‌توانند در حوزه ادامه تحصيل دهند و هم مي‌توانند کنکور دانشگاه را امتحان بدهند و وارد دانشگاه شوند و کساني هم که به دانشگاه‌ها مي‌روند، هم دانش روز را مي‌آموزند و هم متدين هستند. ما اکنون به کارشناسان متدين بسيار نياز داريم. ما به فيزيکدان، رياضي‌دان و مهندسان متدين نياز مندديم. ما اکنون مدير برنامه‌ريز متدين در جامعه کم داريم و به نظر من اين افراد فقط با اين رشته تربيت مي‌شوند.

* مهمترين مشکل، کمبود دبير است

مدير دبirstان «ثامن الائمة(ع)» مهمترين مشکل حال حاضر دبirstان‌هاي علوم و معارف اسلامي را کمبود دبير عنوان کرد و گفت: اگر اين مدارس را نيز در طرح «بگفا» لحاظ کنند و تمام نياز ما را بسنجند و بر اساس آن دبير در اختيار ما قرار دهند، مي‌توانيم مدارس بيش‌تري را به راحتی تاسيس کنيم. آموزش و پرورش بايد اين مدارس را از خودش بداند. زيرا ما داريم دانش‌آموزان اين وزارت خانه را آموزش و پرورش مي‌دهيم. اگر وزارت آموزش و پرورش دبيران ما را تأمين نکند، ما به مشکل بر مي‌خوريم. وي افزود: ديگر مشکل ما فضاي آموزشي است. وزارت آموزش و پرورش بايد مدرسي را در اختيار ما قرار دهد، تا ما بتوانيم مدارس خودمان را توسعه بدهيم. اگر آموزش و پرورش در اين دو زمينه ما را کمک کند، ما مي‌توانيم در هر شهري مدارس علوم و معارف اسلامي را داي‌ر کنيم. همچنين ديگر نهادهاي دولتي و خصوصي نيز بايد در توسعه اين مدارس ما را ياري دهند.

* ۱۰ درصد فارغ التحصيلان جذب حوزه مي‌شوند

داني گفت: حدود ۱۰ درصد از فارغ التحصيلان مدارس علوم و معارف اسلامي، وارد حوزه‌هاي علميه مي‌شوند و مابقي به دانشگاه مي‌روند علاقه‌مندان به تحصيلات حوزوي يا جذب حوزه‌هاي علميه تهران و يا جذب حوزه‌هاي علميه قم مي‌شوند و خيلي از فارغ التحصيلان ما معمم هستند و مشغول تبليغ دين هستند.

* برنامه‌هاي جانبي اين مدارس، آگاهي ديني محصلان را افزايش مي‌دهد

وي در بخش ديگري از سخنانش به برنامه‌هاي جانبي و فوق برنامه مدارس علوم و معارف اسلامي اشاره کرد و گفت: دروس تربيتي و پرورشي و اردوها از فعاليت‌هاي جانبي مدارس علوم و معارف اسلامي است. کلاس‌هاي حفظ و قرائت قرآن و کلاس‌هاي آشنايي با متون اسلامي، فقه و اصول از ديگر کلاس‌هاي فوق برنامه اين مدارس است. دانش‌آموزان رشته علوم و معارف اسلامي با شرکت در اين کلاس‌ها، آگاهي ديني خود را افزايش مي‌دهند و براي امتحانات کنکور نیز مسلط تر مي‌شوند و رشته‌هاي دانشگاهي را به راحتی مي‌گذارند.

* دانش‌آموزان در زمينه شبهات ديني آموزش مي‌بينند

داني گفت: دانش‌آموزان مدارس علوم و معارف اسلامي در زمينه شبهات ديني روز آموزش مي‌بينند و به خوبي مي‌توانند به اين شبهات پاسخ بدهند. همچنين آنها آماده مي‌شوند تا کلام غرب و کلام جديد و کلام اسلامي را در دانشگاه بخوانند. آنها به خوبي با فلسفه اسلامي آشنا مي‌شوند و کتاب‌هاي استاد مطهری را در زمينه جهانيني، کلام و روش رئاليسم را در اين مدارس مي‌خوانند. يکي از اين شهات، طول عمر امام زمان(عج) است. يا مسائلي که راجع به بحث غيبت امام زمان مطرح است.

* حذف امور تربيتي به ضعف آموزش ديني منجر شد

وي درباره ضعف آموزش ديني در ديگر مدارس اظهار داشت: بحث امور تربيتي که قبلا در مدارس بود و اکنون برداشته شده است به ضعف آموزش ديني در مدارس کمک کرده است. مربيان امور تربيتي در مدارس نقش مهمي را ايفا مي‌کردند. آنها با دانش‌آموزان رفيق مي‌شدند و دانش‌آموزان را به خوبي جذب آموزش‌هاي ديني مي‌کردند. همچنين ضعف دبيران ديني باعث کمبود آگاهي‌هاي ديني در دانش‌آموزان مي‌شود. در دهه شصت و هفتاد اين مربيان به خوبي تاثيرات خود را در مدارس نشان دادند.

داني ادامه داد: همچنين ضعف کتب درسي در اين زمينه بسيار مهم است. متأسفان ما هر روز کتب درسي را به جاي پربارتر کردن، ضعيف تر و کم حجم تر مي‌کنيم. ما اگر به کتاب‌هايي که شهيد بهشتي و شهيد باهنر نوشته‌اند بازگرديم مي‌بينيم که آن کتاب‌ها هم با محتوای بودند هم روان تر و هم قابل هدايت براي دانش‌آموزان. همچنين بايد فضاي تامامي مدارس‌هايمان را ديني تر کنيم.

وي گفت: ما در زمينه کتب درسي در مدارس علوم و معارف اسلامي سعي مي‌کنيم از کتاب‌هاي سطح بالا مثل کتاب تاريخ اسلام سيد جعفر شهيدی استفاده کنيم. از نظر علمي اين کتب در دانشگاه تدریس مي‌شود و ما مخصوصا اين کتاب‌ها را در مدارسمان تدریس مي‌کنيم.

مشاور معارف اسلامي رئيس سازمان تبليغات اسلامي در پايان گفت‌وگو يادآور شد: من توصيه‌ام اين است که همه دست به دست هم بدهيم و بسيجي‌وار در زمينه گسترش مدارس علوم و معارف اسلامي کمک کنيم، زيرا توسعه اين مدارس باعث گسترش فضاي ديني در کشور است.

